

Bērnu drošība tiešsaistē

Ievadam

Bērnu dzīve arvien vairāk notiek tiešsaistē, sākot no saziņas ar draugiem un ģimeni līdz pat izglītībai tiešsaistē. Kā vecāki mēs vēlamies būt pārliecināti, ka viņi to visu dara drošā veidā. Taču tas ir sarežģīti, jo daudzi no mums nav uzauguši šādā tiešsaistes vidē. Zemāk mēs aplūkosim vairākas svarīgas lietas, kas ļaus jums palīdzēt bērniem maksimāli izbaudīt tehnoloģiju sniegtās priekšrocības, darot to droši.

Izglītība / Komunikācija

Pats svarīgākais, lai jums būtu labas attiecības un atklāta komunikācija ar bērnu. Pārāk bieži vecāki nonāk pie tehnoloģijām, kas bloķē piekļuvi saturam, vai mobilo lietotņu dalīšanas labajās un sliktajās. Taču neviena vecāku kontroles tehnoloģija nav perfekta, un dažādos gadījumos to lietošana saistās ar bažām par privātumu, ievākto datu dēļ. Un galu galā tā nav tehnoloģiju problēma, bet gan uzvedības un vērtību problēma. Māciet savus bērnus uzvesties tiešsaistē tāpat, kā to darītu reālajā pasaulē. Laba lieta, ar ko sākt, būtu atļauto lietu saraksts, kuru jūs sagatavojat kopā ar bērniem. Lūk daži piemēri iedvesmai (šiem noteikumiem jāmainās atbilstoši bērnu vecumam):

- Laiki, kad bērniem ir vai nav atļauts izmantot internetu, un cik ilgi.
- Kādas vietnes un/vai spēles ir atļauts apmeklēt un kādēļ tās ir vai nav piemērotas.
- Ar kādu informāciju drīkst dalīties un ar ko (personu loks) drīkst dalīties. Bērni bieži vien neapjauš, ka tīmeklī ievietotais tur paliek uz mūžu un ir publiski pieejams, vai ka viņu draugi var viņu noslēpumu izpaust visai pasaulei.
- Kam būtu jāsaprot, ja parādās dīvaini uznirstoši logi, biedējošas mājaslapas vai kāds tiešsaistē uzvedās biedējoši vai aizskaroši.
- Attiekties pret citiem tā, kā viņi gribētu, lai attiecas pret viņiem pašiem.
- Cilvēki tiešsaistē ne vienmēr ir tie, par ko uzdodas un ne visa pieejamā informācija ir korekta un ticama.
- Kas un ko var iegādāties tiešsaistē, ieskaitot spēlēs ietvertos pirkumus.

Apsveriet iespēju šos noteikumus sasaistīt ar atzīmēm, pienākumu pildīšanu, vai viņu attieksmi pret apkārtējiem. Ja reiz esat vienojušies par noteikumiem, novietojiet tos redzamā vietā. Vai pat labāk, lai viņi pārskata un paraksta šo dokumentu; šādi šis dokuments kļūs par piltiesīgu līgumu. Jo agrāk jūs sāksiet runāt ar jūsu bērniem par to, kas no viņiem tiek sagaidīts, jo labāk.

Neesat droši, kā sākt sarunu? Pajautājiet, kādas lietotnes viņi izmanto un kā tās strādā. Ļaujiet bērnam justies kā skolotājam un parādīt, ko viņš dara tiešsaistē. Uzturēt atvērtu un aktīvu komunikāciju ir labākais veids, kā palīdzēt bērnam būt pasargātam mūsdienu digitālajā pasaulē.

Mobilajām iekārtām - apsveriet iespēju veidot mājās vienu centrālo uzlādēšanas staciju. Bērniem pirms gulēt iešanas mobilās iekārtas uz nakti jāatstāj uzlādes stacijā, lai izvairītos no vilinājuma tās lietot laikā, kad viņiem būtu jāguļ.

Drošības risinājumi un vecāku kontrole

Ir drošības risinājumi un vecāku kontroles mehānismi, kas ļaus jums vērot un palīdzēt aizsargāt jūsu bērnus. Tie parasti nodrošina iespēju iestatīt lietošanas vai stundu limitu, kā arī satura ierobežojumus. Šie risinājumi labāk darbojas mazākiem bērniem. Vecākiem bērniem ne tikai nepieciešams vairāk izmantot internetu, bet tie biežāk arī izmanto ierīces, kuras jūs nevarat kontrolēt vai uzraudzīt, piemēram, tādas, kuras izsniedz skola, kā arī spēļu konsoles un ierīces drauga vai radnieka mājās. Tieši tāpēc ir ļoti svarīgi jau laikus pārrunāt ar jūsu bērnu, ko jūs sagaidāt un kādi draudi pastāv internetā.

Esiet kā piemērs

Rādiet labu piemēru kā vecāks vai aizbildnis. Kad jūsu bērns runā ar jums, nolieciet savu digitālo iekārtu un skatieties viņam/ai acīs. Centieties nelietot digitālās iekārtas pie vakariņu galda, un nekādā gadījumā nerakstiet ziņu, kamēr braucat pie stūres. Visbeidzot, ja bērni pieļauj kļūdas, aicinām pret katru no tām izturēties kā pret pieredzi, no kuras jāmacās, nevis nekavējoties sodīt. Esiet pārliecināti, ka bērni jūtas gana droši, lai uzsāktu ar jums sarunu, ja sastopas ar ko nepatīkamu internetā, vai saprot, ka paši izdarījuši kaut ko nepareizi.

Viesredaktors

Chris Pizor ir galvenais SANS pasniedzējs un ir galvenais satura veidotājs USAF kibernetikas apmācībām. Brīvajā laikā viņu var sastapt ar viņa ģimeni vai nodarbojoties ar kokapstrādi. Twitter: @chris_pizor

Resursi

FOSI: <https://www.fosi.org/good-digital-parenting>

SANS bērnu drošība (video): <https://www.sans.org/security-awareness-training/secure-your-kids>

Nacionālā Kiberdrošības aliance: <https://staysafeonline.org/get-involved/at-home/raising-digital-citizens/>

NetSmarts: <https://www.missingkids.org/netsmartz/home>

OpenDNS: <https://www.opendns.com/>

Tulkojums: CERT.LV

OUCH! izdod SANS institūts programmas "Security Awareness" ietvaros un tas tiek izplatīts saskaņā ar [Creative Commons BY-NC-ND 4.0 licences nosacījumiem](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/). Jūs varat izplatīt šo biļetenu vai izmantot to savā informācijas tehnoloģiju drošības izglītības programmā ar nosacījumu, ka biļetena saturs netiek mainīts vai pārdots. Redakcija: Walter Scrivens, Phil Hoffman, Alan Waggoner, Cheryl Conley